

דף ל.

ען משפט א

הרמב"ם הל' תמידין ומיספין פ"ד ח"ז

הபיס הנסי זוכין בו **שלשה עשר על סדר עמידתן**. כיitz. הממגה אומר להם הצבעו ומונגה בדרכ שbagarno. וזה שיצא בפיס ראשון הוא שוחט תמיד של שחר. והנסי שעומד בצדו הוא מקבל את דם התמיד והוא זורקו. והשלישי הטענו לשני מדשן המזבח הפנימי שהוא מזבח הקטרת. ורביעי שבצדו מדשן את המנורה ומיטיב את הנרות. וה חמישי מעלה ראש התמיד ורגלו לכובש. והששי מעלה שתי הידים. והשביעי מעלה העקץ והרגל. והשמיני מעלה החזה והגרה. והתשיעי מעלה שתי הדפנות. והעשירי מעלה הקרבים. והאחד עשר מעלה סלת הנסכים. והשנים עשר מעלה החביתין. והשלשה עשר מעלה היין של נסכים:

ען משפט ב

הרמב"ם הל' בית הבחרה פ"ח ח"י

וארבע לשכות היו בו. שתיים קדש ושתיים חול. וראשי פספסין מבדיין בין הקדש והחול. ומה היו מושבות מערבית דרוםית לשכת הטלאים. ודרוםית מזרחית לשכת עוזשי לחם הפנים. מזרחית צפוןית בה גנו בית

ע. כسف משנה הפיס השני זוכים בו ייג על סדר עמידתן וכו' עד היין של נסכים. משנה גمرا בפ"ב דיומא (דף כ"ה): כתוב הריטב"א פ"ב דיומא הזורק הוא מקטיר האבירים כדי שתעשה עבודות הדם והבשר בכהן אחד וכותב עוד משום דשחיתה וזרקה היא עיקר עבודות התמיד היו מקדים אותה אף על גב דרישון מזבח הפנימי היו עושים תחליה:

**שְׁמֹנִי אָבִגִּי מִזְבֵּחַ שְׁשָׁקָצָם מֶלֶכִי יְהוָן. צְפֹנִית מִעֲרָבִית
בָּה יְוָרְדִין לְבִת הַטְּבִילָה** ^ב:

עין משפט ג: הרמב"ם הל' תמידין ומופפין פ"ז ח"א

עיין לעיל דף קט. עין משפט ו

עין משפט ד

הרמב"ם הל' תמידין ומופפין פ"א ח"ט

אין פוחתין ממשה טלאים המברקרים בלבשת הטלאים שבמקdash. ויהיו מוכנים קדם يوم הקרבה בארכעה ימים. אף על פי שהיו מבקרים אותו מתחלה לא היה שוחטין את התמיד עד שמברקרים קדם שחיטה לאור האבותות. ומשקין אותו מים בכוס של זהב כדי שהיה נוח להפשט:

דף ל:

עין משפט א

הרמב"ם הל' תמידין ומופפין פ"א ח"ט

עיין בסעיף הקודם

ב. כסף משנה (ט-ו) ובית גדול היה מצד עזורה בצדונה מבחוון וכו' עד בה יורדים לבית הטבילה. בפ"ק דמדות (משנה ו') ופרש"י בפ"ק דיומא (דף ט"ו): וארכע לשכות היו לבית המקודש פתוחות לה שתים בקדש ושתיים בחול של בית המקודש מקצתה בנזיה בתחום עזורה מקודשת ומקצתה בחול וראשי פספסין חתיכות עצים מבידלים לסימן במקום המפסיק בין קדש לחול. ומיש רביינו מערבית דרוםית לשכת הטלאים. ע"ג דברך שלishi דתמיד (דף ל') תנן שהיתה צפונית מערבית בפ"ק דמדות (משנה ו') תנן מערבית דרוםית ובפ"ק דיומא רמי להו ומסיק דמערבית דרוםית הואי:

ג. כסף משנה אין פוחתין ממשה טלאים המברקרים וכו'. משנה וגמר פ' שני דערכין (דף י"ג). ומה שכח ואע"פ שהוא מבקרים אותו מתחילה לא היו שוחטין את התמיד עד שמברקרים אותו שנייה קודם שחיטה לאור האבותות ומשקין אותו מים בכוס של זהב. משנה פ"ג דתמיד (דף ל'):

עין משפט ב

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג ה"ד

כיצד סדר הקטרת הקטרת בכל יום^ק. מי שזכה בדשן
המזבח הפנימי נכנס בכל קדש וטני היהשמו ושל זהב
יה ומחזיק קבאים וחצאי. מניח הטהר הארץ לפניו וחופן
בידיו האפר והפחם שבתוך המזבח וננתן לתוך הטהר.
ובאחרונה מכבד את השאר לתוכו ומניחו שם בהיכל
ו יצא.ומי שזכה בקטרת נוטל כל מלא קטרת גדווש.
וכסוי היה לו ובזק היהשמו וננתן הבזק בתוך כל אחר
ובכף היהשמו. ומכפה את הכף בבגד קטן ואוחז הכף
בידו ונכנס עמו אחד במחטה של אש בידו:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ג ח"ז

כל גור שכבה מקליקין אותו מגר אחר מהן כמו שברנו.
וכיצד סדר ההטהה. זה שזכה בדשן המנורה ^{ונכנס} וכלי
בידו וכוז שמו ושל זהב היה דומה לקיתון גדול. מדשן
בו את הפתילות שכבו ואת השמן הנשאר בגור ומטיב
חמשה גרות ומגיח הכוו שם לפניו המנורה על מעלה
שניהם משלש מעלות של פניה ו יצא. ואחר כך נכנס
ומטיב שני הגרות ונוטל הכוו בידו ומשתחווה ו יצא:

^{ק.} כסוף משנה כיצד סדר הקטרת הקטרת בכל יום וכו'. פרק שלישי דתميد (דף ל'): ומה שכתוב מי שזכה בקטרת נוטל כל מלא קטרת וגדייש וכו'. פרק שני דתميد (דף ל"ג):

^{ר.} כסוף משנה זה שוכבה בדיישון המנורה וכו'. בפ' ג' دائم. ומיש ואח' כנס ומטיב שני הנרות וכו'. פרק שני דתميد (דף ל"ג):

ען משפט ד.ה.

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ד ח'ז

הפְּשָׁפֵשׁ והוא שער הקטן ^ו. ושְׁנִי פְּשָׁפֶשֶׁין הַיּוּ לְהַיכֵּל מאֶצְבֵּי הַשָּׁעֵר הַגָּדוֹל שְׁבָאַמְצָעַ. אֶחָד בְּאַפּוֹן וֶאֶחָד בְּקָרוֹם. שבְּקָרוֹם לֹא נכָּנֵס בּוּ אֲדָם מַעוֹלָם וְעַלְיוֹ הוּא מִפְּרִשׁ עַל ידֵי יחִזְקָאֵל (יחזקאל מד-ב) 'השָׁעֵר הַזֶּה סגָּוֵר יהִיא לֹא יפָתַח'. ושְׁבָאַפּוֹן בּוּ נכָּנֵסִין. ומַהְלֵךְ בּינָן שְׁנִי הַקְּתָלִים עד שמָגִיעַ למִקּוֹם פְּתֻוחָה לְקָדֵשׁ מִשְׁמָאָלוֹ ונִכְנֵס לתֹּוךְ הַהִיכָּל וּמַהְלֵךְ עַד שַׁעַר הַגָּדוֹל וּפּוֹתָחוֹ:

ען משפט וו

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ה ח'ג

ורַחֲבָה הָעֹזֶרֶת מִן הַצְפּוֹן לְדָרוֹם מֵאָה וּשְׁלָשִׁים וְחִמְשׁ^ו רַזְחָה חַשְׁבּוֹנָן. מִכְתָּלָל צְפּוֹנִי עַד בֵּית הַמְּטוּבָחִים שְׁמֹונָה אַמּוֹת. בֵּית הַמְּטוּבָחִים יְיַעַד אַמּוֹת וּמְחֵצָה. וְשָׁם תּוֹלִין וּמְפַשְּׁיטִין אֶת הַקָּדְשִׁים בְּצָדוֹ:

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ה חט'

כל המרבע הזה הוא הנקרא צפון הוא המקום שישוחטין

ש. כף משנה הפשב הוא שער קטן וכו' עד ומhalb עד שער גדול ופותחו. בפ"ד דמדות (משנה ב'):

ת. כף משנה ומיש' ורוחב העוזרת מן הצפון לדרום קל'יה וזהו השבון וכו'. שם מן הצפון לדרום קל'יה מן הכבש ולמזהב ס"ב מן המזבח לטבעות שמונה אמות מקום הטבעות כ"ד מן הטבעות לשלחנות ד' מן השלחנות לננסים ארבע מן הננסים לכוטול העוזרת ח' אמות והモחר בין הכבש לכוטול ומקומות הננסים ונראה מדברי רבינו שהח' אמות שנינו עליהם מן הטבעות לשלחנות ארבע מן השלחנות לננסים ארבע הם מקום השלחנות שח' שלחנות היו שם כדורנן בפרק שני מסכת שקלים והיו נתנות בח' אמות אלו. וה"פ' מן הטבעות למחצית השלחנות ארבע ומחצית השלחנות לננסים ארבע ומה שנינו והモחר בין הכבש לכוטול ומקומות הננסים מפרש רבינו דחצין דהינו י"ב אמות וחצ'י לבין הכבש לכוטול ומחצ'ה למקומות הננסים. ופירוש ננסים הם עמודים קזרים ואנקליות של ברזל קבועים בהם שביהם תולין וmpshtin כמו שנינו בפ"ג דמדות (מ"ה):

ב' קדשי קדשים:

ein m'shetz 2

הרמב"ם הל' תמיד ומוספין פ"ג ה"ז

וּמִקְדִּים לַפְנֵיכֶם זֶה שֶׁדְשֵׁן הַמְזֻבָּח הַפְנִימִי אֲנוֹנָטֵל הַטְּנִי
שֶׁבּוֹ דְשֵׁן הַמְזֻבָּח וּמְשֻׁתְּחֻנוֹ וַיּוֹצֵא. וְזֶה שֶׁבְּיַדוֹ הַמְחַתָּה
צָוָבָר אֶת הַגָּחָלִים עַל גַּבֵּי הַמְזֻבָּח הַפְנִימִי וּמְרוֹדֵן בְּשֻׁזְׁלִי
הַמְחַתָּה וּמְשֻׁתְּחֻנוֹ וַיּוֹצֵא. וְזֶה שֶׁבְּיַדוֹ הַכֶּפֶת נָטֵל אֶת
הַכְּבָזָה מִתּוֹךְ הַכֶּפֶת וַנְזַהֵן לְאוֹהֶבֶת אוֹ לְקַרְוּבֶת וַרְוָאָה אֲםָ
נְתַפֵּזֶר מִן הַקְטָרָת מַעַט בְּכֶפֶת אֹהֶבֶת אוֹ קַרְוּבֶת נָתֵן לוֹ
לִתּוֹךְ חַפְנִיו זֶה שְׁפַתְפֵזֶר עִם הַקְטָרָת שְׁבָבָזֶק וּמְשֻׁתְּחֻנוֹ
וַיּוֹצֵא:

ein m'shetz 7

הרמב"ם הל' תמיד ומוספין פ"ג ה"ז

לֹא הִיא מְטִיב כָּל הַגְּרוֹת בְּפָעַם אַחַת בָּאַלְא מְטִיב חַמְשָׁה
גְּרוֹת וּמְפִסִּיק וּעוֹשֵׁין עַבְזָה אַחֲרָה וְאַחֲרָה כֵּה נְכַנֵּס
וּמְטִיב הַשְׁנִים. כִּדי לְהַרְגִּישׁ אֶת כָּל הַעֲזָרָה:

א. כסף משנה ומיש ומקדים לפניהם זה שדישן המזבח הפנימי וכו' עד ויקטר המקטר
וישתחווה ויצא. בפרק ו' דתמיד שם:

ב. כסף משנה לא היה מטיב כל הנרות בפעם אחת וכו'. פרק ג' דיומא (דף ל"ג). ומה שכתב
כדי להרגיש כל העוזרת. שם כריש לקיש ואר על גב דרבנן יוחנן פלאג ואמר דעתמא משום
דכתיב בבר בבר בטהב את הנרות חלקהו לשני בקרים כיוון שלא נפיק לנו מינה מידי
לענין דין לא חש מלמינקט כריש לקיש. כך היה נראה לי אלא שאמרו שם בגמרא דלא"י
ציריך להפסיק בין הטבת חמץ נרות להטבת שתי נרות בעבודה אחרת ולריש לקיש א"צ
להפסיק בעבודה אחרת והשתא יקשה על רבינו שכח ציריך לעשות בינהם עבדה אחרת
והיינו כר' יוחנן וכח שטעם חילוק הטבת הנרות לשתיים הוא כדי להרגיש כל העוזרת והיינו
כר'יל והוא כמזהה שטרא לבוי תרי. ונראה לי שטעם רבינו דלא"ל נמי לא אמר אלא שאין
ציריך להפסיק בינהם בעבודה אחרת אבל אם רצה להפסיק בינהם בעבודה אחרת לית' לנ
בה הילך כי מפסיק בינהם בעבודה אחרת שפיר דמי לכלוי עלמא ונקט טעמו של ר'יל
מן שאיינו ציריך דרשא ואריכות כמו בטעמו של ר' יוחנן:

עין משפט י

הרמב"ם הל' תלמידין ומוספין פ"ג ח"ז

כֵל גָר שְׁפַבָה מְדֻלִיקִין אֶתֶה מְגַר אֶחָר מְהֹן כִמּו שְׁבָאָרְנוֹג. וְכִי צַד סְדַר הַבְטָבָה. זֶה שְׁזַכָה בְּדִשּׁוֹן הַמְנֹוֶרֶה נְכָנָס וּכְלִי בְּיַדָו וְכוֹז שְׁמוֹ וְשֶׁל זָהָב הַיְה דָמָה לְקִיתּוֹן גָדוֹל. מְדִשָן בּוֹ אֶת הַפְּתִילוֹת שְׁכָבוֹ וְאֶת הַשְׁמָן הַגְּשָׁאָר בְּגַר וּמְטִיב חַמְשָׁה גְרוֹת וּמְגִיחָה הַפּוֹז שְׁם לְפָנֵי הַמְנֹוֶרֶה עַל מַעַלָה שְׁנִינָה מִשְׁלַש מְעָלוֹת שְׁלַפְנִינָה וַיּוֹצֵא. וְאֶחָר כֵך נְכָנָס וּמְטִיב שְׁנִינָה הֲגָרוֹת וְנוֹטֵל הַפּוֹז בְּיַדָו וּמְשִׁפְחָה וַיּוֹצֵא:

עין משפט כ

הרמב"ם הל' תלמידין ומוספין פ"ג ח"ז

עיין לעיל עין משפט ט

עין משפט ל

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ג ח"א

וְאַבְנֵן הִיאָתָה לְפָנֵי הַמְנֹוֶרֶה זָבָה שְׁלַש מְעָלוֹת שְׁעַלְיהָ כֶהָן עַוְמָד וּמִיטִיב אֶת הֲגָרוֹת וּמְגִיחָה עַלְיהָ כֶלִי שְׁמָנָה וּמְלַקְחָה וּמְחַתּוֹתָה בְשָׁעַת הַטָּבָה:

עין משפט מ

הרמב"ם הל' תלמידין ומוספין פ"א ח"י

כְמַעֲשָׂה תָמִיד שֶׁל שְׁחָר כֵך מַעֲשָׂה תָמִיד שֶׁל בֵין הַעֲרָבִים. וְהַכֵל כְמַעֲשָׂה הַעֲוָלה שְׁפַתְבָנוּ בְמַעֲשָׂה קָרְבָנוֹת. וְלֹא הִי כּוֹפְתִין אֶת הַטָלה שְׁלָא יְחַקּוּ אֶת

ג. כספר משנה זה שזכה בדיון המנורה וכו'. בפרק ג' דתמיד. ומיש ואחיכ' נכנס ומטיב שני הגנות וכו'. בפרק שיש דתמיד (דף לג):

ד. כספר משנה ואבן היה להפני המנורה וכו'. משנה בסוף פ"ג דתמיד (כ"ט):

ה. כספר משנה והכל כמעשה העולה שכתבנו במעשה הקרבנות. בפרק ר' ו פרק ט': ולא הינו כופתין את הטלה וכו'. ריש פ' ד' דתמיד לא הינו כופתין את הטלה אלא מעמידן אותו ובגמ' (דף לא:) תנא יד ורגל כעיקידת יצחק בן אברהם. לא הינו כופתין את הטלה Mai

המגין אלא אוחזין ידיו ורגליו בידיהם. וכן היתה עקדתו ראשו לדром ופניו למערב:

ein meshpach n

הרמב"ם הל' תמיד ומוספין פ"א ח"א

תמיד של שחר היה נשחת על קרון צפונית מערבית של בית המטבחים על טבעת שניה. ושל בין העربים על קרון צפונית מזרחית ממנה על טבעת שניה כדי שייהה בצד השם. דברי קבלה הן שייהו נשחתין בצד השם:

ein meshpach s

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ח ח"ז

העללה והאשם והשלמים בין של יחיד בין של צבור

טעמא רב הונא ורב חסדא חד אמר משום בזionario קדשים וחד אמר משום דמהלך בחוקי המינין מי בינויהו איכא בגיןיו דכפתיה בשיראי אי נמי בהוצאה דדהבא: ועל מה שכטב שלא יחקו את המינין: כתוב הראב"ד א"א אני שמעתי שמא יצטרע בכפייתו ויפרכס עד שיטיל מום באחד מאבריו ובגמרא מצאנו דפליגי رب הונא ורב חסדא חד אמר משום בזionario קדשים וחד אמר משום חוקי המינין ואפשר שהטעם הראשון הוא בזionario קדשים אבל חוקי המינין לא ידעת מהו עכ"ל. ודע שפירש המפרש לא היו קופtiny את הטלה בשעת שחיטה ד' רגלים יחד וכו' אלא מעקדים אותו [יד ורגל] בעקבית יצחק בן אברהם ובגמרא פירש מפני שהוא מהלך בחוקי המינין כשמקריבין זבח לע"ז הם קופtiny אותו כך ד' רגלים יחד. דכפתיה בשיראי וכו' משום חוקי המינין איכא עכ"ל. ופסק רבינו כמאן דאמר משום דמהלך בחוקי המינין שהוא טעם יותר כולל ולהומרא. ומה שכטב וכך הייתה עקידתו וכו' עד שייהו נשחתין בצד השימוש. פרק ד' דהמיד (שם):

ג. בסוף משנה העולה והאשם והשלמים וכו'. בשלשתן שניו בפרק איזהו מקומן דמן טעון שתי מתנות שהן ד' ואיפligeו תנאי בפירושה ופסק כת"ק דאמר (דף נ"ג): יכול זורקו זריקה אחת תיל סבב اي סבב יכול יקיפו בחות תיל וזרקו הא כיצד כמין ג'ם ופירש"י כמין ג'ם זורק כנגד הפינה מן הכללי והדם מתחפש לשתי רוחות הפינה והרי היא כמין ג'ם אותן יונית עשויה ככ"ך פשוטה. ואע"ג דרב ושותיאל פלייגי התם ואתה שמואל כת"ק ומשמע דרב סבר דלית הלכתא כת"ק וא"כ לא היל למפסיק כשמואל לגבי רב באיסורי היל דברייתא לא הוה שמייע לרוב דאי הוה שמייעליה לא הוה פלייג כת"ק. ומיש רבינו מחצית המזבח ולמטה. בראש קנים עולה בהמה למטה ואם שינוי פסול פירוש למטה מחות הסיקרא שחוגר באמצעות המזבח: ומיש על קרון מזרחית צפונית וכו'. שם אהא דתנן בעולה דעתונה שתי מתנות שהן ארבע פירש"י שתי מתנות בקרן מזרחית צפונית ובקרן מערבית דרוםית

זריקת הָם שֶׁלְשָׁתָן עַל גַּבֵּי הַמְזֻבָּח שֹׁהַ לְעֹזָלה. ובכיצד הוא עושה. בְּשֶׁלֹּוקָח הַכֹּהן הַדָּם בְּמַזְרָק וַזְרָק מִמְנָיו בְּמַזְרָק שְׂתִּי זְרִיקוֹת עַל שְׂתִּי זְנוּיוֹת הַמְזֻבָּח בְּאַלְכְּסָוּן מִצְאֵי הַמְזֻבָּח וְלִמְטָה עַל קָרְנוֹן מִזְרָחִית צְפֹנִית וְעַל קָרְנוֹן מַעֲרָבִית דְּרוּמִית. ומתקוֹן כְּשִׂיזְרָק הַדָּם עַל הַקָּרְנוֹן שְׁיִהְיָה הַדָּם מַקִּיף עַל הַזְּנוֹיוֹת כְּמֵין גַּיְם. כִּי שִׁמְצָא הַדָּם שֶׁל שְׂתִּי מִתְנּוֹת עַל אַרְבָּעָה כְּתָלִי הַמְזֻבָּח לְפִי שָׁנָאָמָר בְּעֹזָלה וּבְשָׁלָמִים (וַיָּקָרָא ז-ב) (וַיָּקָרָא ט-יח) 'סְבִיב' וְהוּא הַדִּין לְאֶשְׁם. וְשִׁירֵי הַדָּם נִשְׁפְּכִין עַל הַיְסָוד הַדְּרוּמִי:

שכנגדה באלאנסון והכי תנן במסכת תמיד בא לו לקרון מזרחית צפונית נתן מזרחה צפונה מערבית דרוםית נתן מערבה דרומה וטעמא משום דקרון מזרחית דרוםית לא היה לה יסוד כדאמרין בשמעתין ועולה טעונה מתן דמה נגד היסוד וכדרבנן לעיל. ומיש והיה לאשם. כלומר שגם הוא נאמר בו סביב בפ' צו. ומיש ושירוי הדם נשפכים על גג היסוד הדרומי. שם (דף נ"ב) אמרاي דכתיב בפר' כהן משיח ואת כל דם הפר ישפוך אל יסוד מזבח העולה דריש דה'יך תן יסוד למזבח של עולה ופירש"י תן יסוד למזבח של עולה תן תורה שפיקת יסוד שיריים להלכות מזבח של עולה שייא המזבח טעון בעולה ובכל הדמים הניתנים עליו שפיקת שיריים אל היסוד אם נשאר בכללי כלום כשותך ממנה שתי זריקות לשתי קרנות ישפכוו ליסוד ומשום דבעולה לא כתיבי שפיקת שיריים איצטריך למילך מהכא. ואמריןתו התרם השთא דכתיב אל יסוד מזבח העולה אגנו דיסוד ופירש"י השתא דכתיב אל יסוד המזבח יסוד שהוא דומה למזבח דהינו גגו של יסוד: